

in dit nummer

EDITORIAAL

De noodkreet / 2

LIBERAS

Jef Mennekens sr. / 3

LVV

**Waarom het liberalisme
de klimaattransitie moet
claimen / 4**

LVV

**Boekvoorstelling 'En nu is
het oorlog' / 6**

TEGENSPRAAK

**De volkswil bestaat niet
en dreigt de vrijheid uit te
hollen / 8**

BUITENLAND

**Europa spijkt Rwanda
aan de schandpaal / 10**

OPINIE

**Is bescherming leefmilieu
alleen maar een kost? / 11**

LVV-STUDIEDAG

**In Gent op 11 december met
als thema 'Lokale Politiek' / 12**

Het klimaat en de markt

De klimaatuitdagingen zijn enorm: wereldwijd zou de uitstoot van CO₂ elke tien jaar met de helft moeten dalen. Als er geen actie ondernomen wordt, zullen onze kinderen zeven keer meer hittegolven krijgen en ruim 2,8 keer meer overstromingen meemaken. Een vrije markt is bij uitstek het systeem om de klimaatcrisis aan te pakken, en niet de linkse recepten, zoals een dalende bevolkingsgroei of verminderd bruto binnenlands product.

Innoveren en efficiëntie zijn de oplossingen. De economie moet af van de fossiele versla-

ving en inzetten op hernieuwbare energie. Daarvoor dringt meer flexibele wetgeving zich op.

Toen de Vlaamse regering haar klimaatplan met het oog op de UN Klimaatconferentie van Glasgow bekendmaakte, werd de indruk gewekt dat alles alleen maar om kosten en uitgaven draaide. Logisch dat in zo'n verhaal het enthousiasme van het grote publiek, en zelfs de politici, om meer te doen dan wat strikt noodzakelijk is, niet erg groot was.

Lees meer op blz. 4, 5 en 11.

De noodkreet

Voor de wereldleiders kregen op de klimaatconferentie in Glasgow de nodige media-aandacht. Om nog niet te spreken over sommige excellenties die met vervuilende luxevliegtuigen naar de top reisden. De toekijkende burger had bij hun optreden een groot “bla-bla-bla”-gevoel zoals op menig bordje van de betogers in de straten van Glasgow stond geschreven. De dikke rapporten van de klimaatwetenschappers leren dat de gedane beloftes nu in plannen en beleid moeten omgezet worden. Intussen verergert de situatie zienderogen. In opiniestukken in dit nummer van Volksbelang slaat de angst toe als je leest dat onze kinderen bijna drie keer meer zullen te maken krijgen met overstromingen. Het akkoord van Glasgow heeft de verdienste dat voor het eerst duidelijk is gesteld dat vooral fossiele brandstoffen, en vooral steenkool, verantwoordelijk zijn voor de opwarming van de aarde. Het is ook goed dat nu elk jaar de klimaatopwarming en de inspanningen om die tegen te gaan, worden opgevolgd. Zo’n top heeft vooral zijn nut als de grote wereldspelers met de feiten geconfronteerd worden en zij zich moeten verantwoorden.

Eigen situatie

Maar iedereen interpreteert de klimaatmiserie zo een beetje vanuit zijn eigen situatie en wijst vooral graag de andere als de schuldige aan. De ontwikkelingslanden vinden dat de rijkere landen onvoldoende inspanningen doen om de schade van de opwarming te verminderen. De Chinezen begrijpen niet waarom ze hun fossiele brandstoffen moeten afbouwen. En wij Europeanen staan verbijsterd te kijken hoe Latijns-Amerika of India massaal ontbossen en massaal de lucht blijven vervuilen.

“Eens te meer blijven we na de klimaatopwarming in Glasgow met het gevoel achter dat dit de zoveelste hoogmis was om het geweten van politici te sussen.”

De oplossing zal van iedereen moeten komen. Voormalig klimaatambassadeur van de Europese Unie Jos Delbeke zegt het zo: “De klimaatopwarming is een wereldprobleem dat je alleen kunt oplossen als je elkaar af en toe recht in de ogen kijkt.” Het inzetten op duurzame oplossingen, zoals nieuwe technieken, het zwaarder belasten van de uitstoot van broeikasgassen en het stopzetten van het subsidiëren van klimaat-onvriendelijke energiebronnen zijn maar enkele voorbeelden van oplossingen. En de maatregelen die we zullen moeten naleven, zijn misschien niet prettig, ze zijn de enige uitweg. Neem nu het bouwen van energiezuinige woningen en de verplichting tot renovatie bij aankoop? Om tegen 2050 klimaatneutraal te zijn, moeten in Vlaanderen nog zo’n 2,9 miljoen woningen gerenoveerd of afgebroken en heropgebouwd worden. De overheid zal daarvoor in het ondersteunen nog een tandje moeten bijsteken, want de eigenaar zelf zal dit niet aankunnen. Zo ook in het voldoende aanleggen van laadpalen voor elektrische wagens. Als deze flankerende overheidsmaatregelen er niet komen, kan van de burger niet verwacht worden dat hij zijn bijdrage in de klimaatinspanningen zal willen leveren. En wat dat betreft is het Vlaams klimaatplan weinig ambitieus.

In elkaar geflanst

België maakte overigens in zijn geheel geen

al te goede indruk door de onsamenhangende politiek van de verschillende regeringen. Knack-journalist Dirk Draulans maakte de volgende conclusie: “Dat bevoegd Vlaams minister Zuhair Demir (N-VA) met een klimaatrapport kwam dat in twee dagen in elkaar leek geflanst, getuigt niet van verantwoordelijkheidszin. Het bepalen van standaards voor wagens is bijvoorbeeld al lang geen Vlaamse bevoegdheid meer, maar een Europese. Er zijn slechts drie landen in Europa die het inzake klimaatbeleid slechter doen dan België: Malta, Luxemburg en Roemenië. Als onze politici steeds weer illustreren dat ze niet kunnen samenwerken rond een cruciale problematiek, hoeven ze niet te schrikken dat mensen berustend worden, of opstandig. Ze werken het in de hand.”

Eens te meer blijven we na de top in Glasgow met het gevoel achter dat dit de zoveelste hoogmis was om het geweten van politici te sussen en een indruk te wekken dat het allemaal de goede kant op gaat, terwijl vooral de aanwezige lobbyisten op de rem stonden om drastische maatregelen te counteren. De uitspraken over het halen van normen binnen bepaalde termijnen worden almaar straffer maar de kloof tussen die beloftes en de realiteit groeit maar aan.

Intussen luidt het:

“Wij zijn goe bezig, ook al zeggen ze van nie...” ■

Jef Mennekens sr.

Emancipatie door Vlaams onderwijs en cultuur

Op een woensdagnamiddag in 1930 wachten de kinderen in de openluchtschool van Itterbeek vol ongeduld in hun klaslokaal tot Jef Mennekens de deur binnenstapt. Al enkele jaren leest hij wekelijks een verhaal voor aan de kinderen met een zwakke gezondheid die er een verkwikkend verblijf genieten. Het is een van de manieren waarop Mennekens als Vlaamsgezinde liberaal zijn geloof in onderwijs en cultuur als middel tot volksverheffing in de praktijk brengt.

door Kim Descheemaeker,
Liberas

Mennekens wordt in 1877 geboren in Herentals, maar het jonge gezin wijkt al snel uit naar Brussel. Al vroeg wordt hij beïnvloed door het cultuurflamingantisme van die tijd. De jonge Mennekens wordt lid van de leerlingenkring Help U Zelf en neemt het redacteurschap van de gelijknamige letterkundige bundel op zich. Kort daarna sluit hij aan bij het taalkundig genootschap De Distel. Hij schrijft Vlaamse gedichten en mag publiceren in het vrijzinnige en vernieuwende tijdschrift Van Nu en Straks. Na zijn studententijd kan Mennekens een carrière uitbouwen binnen het gemeentebestuur van Sint-Jans-Molenbeek. Van klerk klimt hij op tot gemeentesecretaris, met als bijkomende functie deze van directeur van de dienst Onderwijs.

Volkstaal

Zowel vanuit zijn cultureel engagement als vanuit zijn functies binnen het gemeentebestuur zet hij zich sterk in voor de promotie van de Vlaamse taal. Als belangrijkste middel tot volksverheffing ziet hij het onderwijs in de volkstaal. In die periode is het onderwijs op Franstalige leest geschoeid. Enkel in de eerste en tweede graad wordt in het Nederlands les gegeven, als adaptatieklassen om daarna onderwijs in het Frans te volgen. Mennekens streeft ernaar dat het gemeen-

telijk onderwijs volledig in het Nederlands gevolgd kan worden. Daarnaast probeert hij ook voor mensen die Nederlandstalig onderwijs volgen kansen te scheppen in de administratie. Zo geeft hij cursussen bestuurswetenschappen in het Nederlands, publiceert hij zijn syllabi en stelt hij Nederlandstalige woordenlijsten bestuurstaal op. Als cultuurflamingant stelt Mennekens ook groot belang in het theater en de literatuur. Hij is actief als toneelacteur – verschillende van zijn stukken krijgen lovende recensies –, richt een Vlaamse toneelschool op en ondersteunt het Brusselse toneelleven. Zo is hij betrokken bij de oprichting van de toneelkring De Violier in Jette. Bovendien organiseert hij mee de toneelwedstrijd Het Landjuweel. Ook op literair vlak zet hij stappen. Hij schrijft zelf talrijke kinderverhalen en sprookjes, publiceert ze bij Opdebeek en leest ze zelf voor in de Molenbeekse scholen. Tot slot doet Mennekens ook op politiek vlak een verdienstelijke poging om het Vlaamse liberalisme te ondersteunen. Kort na de Eerste Wereldoorlog zet hij zich samen met andere Belgischgezinde flaminganten, waaronder Julius Hoste sr. en Julius Hoste jr., Emmanuel De Veen en Herman Teirlinck, in voor de Vooruitstrevende Liberale Volksbond om het anti-Vlaams offensief van de Brusselse Liberale Federatie een halt toe te roepen. In juli 1919 wordt Mennekens vervolgens samen met onder anderen Hoste jr. en August Vermeylen verkozen tot lid van het hoofdbestuur van de pluralistische

Potloodtekening van Jef Mennekens sr. door B. Van Schel, ca. 1970-1990 (collectie Liberass, TEKENING206)

organisatie Algemeen Vlaams Verbond (AVV). Samen stellen ze een eisenprogramma op met als voornaamste doelstellingen het gebruik van het Nederlands in het onderwijs, het gerecht en in de administratie in Vlaanderen. Wanneer het AVV een stille dood sterft, kiest Mennekens ervoor om zich nog uitsluitend op cultureel vlak met de taalkwestie bezig te houden.

Neergeschoten

Op 26 maart 1943 sterft Jef Mennekens een plotse dood wanneer hij voor zijn huis wordt neergeschoten. Maar dan heeft hij al heel wat gerealiseerd, waaronder een versterking van het Vlaamse culturele leven in Brussel, de uitbouw van een Nederlandstalige bestuurstaal en de publicatie van talrijke gedichten, toneelstukken en proza's. Ook kon hij een uitbreiding van het Nederlandstalig onderwijs bewerkstelligen: in Molenbeek kan op dat moment het hele lager en middelbaar onderwijs in het Nederlands gevolgd worden. ■

Waarom het liberalisme de klimaattransitie moet claimen

door Pieter-Jan Van De Weghe,
bestuurslid LVV.

De klimaatuitdagingen zijn werkelijk enorm: de CO₂-emissies moeten wereldwijd elk decennium met 50% dalen. Daarenboven mogen we slechts 2800 - 3200 Gt CO₂ cumulatief uitstoten om de grens met de 1,5C° niet te overstijgen. Momenteel hebben we daarvan reeds 90% de lucht in geschoten.

Een nieuwe studie van Wim Thiery (VUB) geeft een indicatie wat de impact zal zijn op de levens van kinderen die vandaag het levenslicht zien. Als we geen actie ondernemen gaan onze kinderen gemiddeld: 7x meer extreme hittegolven ervaren, 2,6x meer droogtes, 2,8x meer overstromingen, 3x zoveel mislukte oogsten, de helft meer cyclonen en ga zo maar door. Reken uit de economische, en sociale ravage.

Tijd voor een economische revolutie, hoor ik sommige klimaatactivisten denken. De groei van ons bbp stijgt inderdaad parallel met die van de CO₂-uitstoot. Maar moeten we daarom het kind met het badwater weggooien? Kunnen we die twee niet ontkoppelen? En hebben we daar een nieuw economisch systeem voor nodig?

Kan het niet anders? Leggen we niet beter onze eieren in het mandje van een economisch systeem dat op een erg efficiënte manier de extreme armoede uit de wereld helpt? Ter illustratie: in 1820 leefde 94 procent van de wereldbevolking in armoede en 84 procent in extreme armoede. Die cijfers waren in 1992 teruggebracht tot respectievelijk 51 procent en 24 procent.

Klimaattransitie wordt reeds te lang vereenzelvigd met het links gedachtegoed. Met de linkse obsessie voor 'degrowth' en het in de ban slaan van het duivelse kapitalisme, brengen ze ons niet dichterbij een oplossing.

Grote bedrijven hebben de slagkracht om lange procedures te doorlopen en kennen de subsidiewegen veel beter.

Ook het International Renewable Energy Agency (IRENA) geeft aan dat elke geïnvesteerde euro in hernieuwbare energie uiteindelijk 3 tot 8 euro oplevert. We moeten anders groeien, maar blijven groeien.

$CO_2 = \text{Populatie} * (BBP/\text{capita}) * (kwh/BBP) * (CO_2/kwh)$

Laten we deze wollige uiteenzetting even in een definitie gieten. CO₂-uitstoot is het product van de bevolking, het bbp per hoofd, de verbruikte energie per eenheid bbp en de CO₂-uitstoot per eenheid energie. Deze formule werd ontwikkeld door de Japanse

econoom Yoichi Kaya en maakt alles vrij toepasselijk. Om de uitstoot effectief te verminderen, moeten één of meer factoren dalen.

Het heden en verleden focussen op de laatste twee factoren: innovatie zorgt ervoor dat je minder CO₂-uitstoot hebt per eenheid energie en efficiëntie zorgt ervoor dat je minder energie nodig hebt per eenheid bbp. Volgens links hebben de twee laatste factoren gefaald, en is het tijd om te kijken naar de eerste factoren: minder sterke bevolkingsgroei en een daling van het bbp.

Efficiëntie en innovatie

Net daar gaan ze in de fout. Een vrije markt is bij uitstek het systeem om deze crisis aan te pakken. Efficiëntie en innovatie zijn niet alleen toverwoorden, het zijn de enige middelen om deze crisis aan te pakken.

Het kapitalisme moet niet op de schop, maar moet z'n basisprincipes beter bewaken.

1. De overheid is een marktmeester, geen marktmaker.

Onze economie moet af van de fossiele verslaving. Daarvoor moeten we elektrificeren. De meeste randvoorwaarden zijn aanwezig: er is voldoende privaat kapitaal en de nieuwe technologieën staan klaar. Daarnaast moet de overheid instaan als marktmeester, en net daar wringt het schoentje. We belasten onszelf kapot, en tegelijkertijd financie-

Naar aanleiding van de Klimaatop in Glasgow was er overal in Europa heel wat protest. Er worden wel maatregelen genomen, maar ze zijn niet toereikend.

ren we onszelf ziek met subsidies.

Neem nu onze energiefactuur. Dat is een amalgaam aan kostenposten: Europese, Vlaamse en federale heffingen, btw, de energie zelf, distributiekosten, openbare dienstverplichtingen...

Volgens berekeningen van energie-specialist Ruben Baetens (3E) kunnen we stellen dat we elektriciteit 405 à 635 €/ton CO₂ belasten. Een tamelijk hoog bedrag en des te opvallender wordt het als we dit vergelijken met aardgas (15 à 17 €/ton CO₂), stookolie (10 à 11 €/ton CO₂) en diesel (227 €/ton CO₂).

Als we geen actie ondernemen, gaan onze kinderen gemiddeld 2,8 procent meer overstromingen beleven.

De inkt over het Vlaamse zonnepanelende-bacle is nog niet opgedroogd, of daar dient zich het volgende probleemkind reeds aan. Volgens een recente studie is het vervangen van een gasboiler door een warmtepomp nooit rendabel in België. We belasten de warmtepompmarkt kapot. Net zoals we dat met de zonnepanelen hebben gedaan.

Een overheid mag en moet regels opleggen. Een verbod op gasketels bij nieuwbouw is bijvoorbeeld een no brainer, maar de context waarin de markt opereert moet dit wel toestaan. Een herziening van onze fiscaliteit dring zich op.

2. Het gigantisme doorbreken en concurrentie eerlijk laten spelen

In een goed werkende markt speelt concurrentie een allesbepalende rol. De decentralisering van ons energiesysteem biedt hiervoor fantastische mogelijkheden. Groepen van burgers of bedrijven kunnen nu makkelijker individueel of samen investeren in hernieuwbare energie. Zo kunnen ze zich onafhankelijker opstellen tegenover grote, buitenlandse, bedrijven.

In de praktijk verdrinken projecten in het drijfzand van de administratie. Vergunningen, wetgeving en andere barrières zorgen dat KMO's of groepen burgers vaak de handdoek in de ring gooien. Grote bedrijven

hebben de slagkracht om lange procedures te doorlopen en kennen de subsidiewegen veel beter.

Neem nu de wetgeving rond energiege-meenschappen, waarbij bedrijven of burgers samen kunnen investeren in hernieuwbare energie en deze onderling uitwisselen. Sinds 2017 zijn de Europese regels in teksten gegoeten, maar nog steeds wachten vele ondernemers op een omzetting in nationale wetgeving. Een flexibilisering van de regels dringt zich op.

We zitten als samenleving in een soort catch 22 en blijven in rondjes draaien. Er worden maatregelen genomen, maar ze zijn niet toereikend. Parallel zouden strengere maatregelen het leven van heel wat burgers ontwrichten. De uitkomst zijn halfslachtige maatregelen waarbij er geen winnaars te merken vallen. Nochtans is duurzame groei noodzakelijk.

Deze basisregels gelden voor een rijk en welvarend land als België, maar evenzeer voor ontwikkelingslanden. Een groot deel van de welvaartsstijging in armere landen de afgelopen 20 jaar is te danken aan een stijgende vraag uit rijkere landen. Eenmaal we ook die motor stilleggen, zal het niet enkel een rem zetten op het indammen van de armoede, maar ook de CO₂-reductie wereldwijd ernstig belemmeren. ■

Debat en boekvoorstelling 'En nu is het oorlog'

Het virus en de improvisatie

LVV-voorzitter Thibault Viaene.

Hoogdag voor het Liberaal Vlaams Verbond. Op donderdag 28 oktober 2021 werd in het Antwerpse Zuiderpershuis in samenwerking met uitgeverij Ertseberg, het boek 'En nu is het oorlog' van Philippe De Backer voorgesteld. Ondanks alle coronamaatregelen en covid-pasjes een volle zaal, een boeiend debat en een gezellige achteraf-receptie.

LVV-voorzitter Thibault Viaene beet de spits af. Op 7 maart 2020 organiseerden het LVV en het LVSV een reünie-avond in het Antwerpse. Op die 7de maart beleefden de LVV'ers en LVSV'ers een gezellige avond met oude vrienden en gelijkgestemden, met veel omhelzingen en begroetingen. Er was toen één uitzondering. Philippe De Backer viel op door iets redelijk ongezien. Hij gaf aan niemand een hand. Hij liet aan sommigen doorschemeren dat we zeer voorzichtig moesten zijn. Dat het allemaal wel eens zeer snel zou kunnen gaan. Hij had toen de politiek al een tijdje vaarwel gezegd, maar plots moest hij als federaal minister voluit de coronacrisis bestrijden. Het resultaat was een boek in dagboekstijl over de beginwaken van De Backer aan het roer van een taskforce die vooral de aanvoer van mondklappers en covidtesten in goede banen moest leiden (zie onze bespreking van het boek in Volksbelang, oktober 2021).

Vastgeroeste land

De LVV-voorzitter onthield uit het boek dat één van de conclusies is dat de overheid niet echt uitblinkt in haar kerntaken. "Net als het LVV is Philippe kritisch voor het vastgeroeste land dat België vandaag is geworden", voegde de voorzitter er aan toe. "Geen enkele politieke partij slaagt er in een momentum te creëren om een grote hervorming op de agenda te plaatsen. Ook het Vivaldi-regeerakkoord is in hetzelfde bedje ziek. Het zoveelste teleurstellende Belgische compromis. We draaien eindeloos rondjes in een land dat op vele vlakken mentaal de 21ste eeuw nog niet heeft betreden. De Belgische politiek is permanente improvisatie geworden. Het is daarom hoogtijd om het narratief te wijzigen, geen staatsvorming meer waarbij geld naar het zuiden wordt doorgesluisd in ruil voor meer

Herman Goossens.

Floor Lams.

Vlaamse bevoegdheden, die moet in de eerste plaats een kerntaken-debat zijn, vervolgens bepalen we op welk niveau die taken het best kunnen vervuld worden."

Parlement herwaarderen

Als LVV voegde voorzitter Viaene aan de kritiek in het boek van De Backer nog een punt toe: "Kritiek op de te grote rol die de uitvoerende macht heeft gekregen. Het parlement, de mensen voor wie u en ik kiezen, worden compleet in de schaduw gesteld door een alomtegenwoordige uitvoerende macht. Een afwezig parlement, apathische burgers en een dalend vertrouwen van die burger in onze politieke instellingen creëren een ideale storm waarin vrijheidsbeperkende maatregelen makkelijker kunnen worden doorgedrukt.

We zien vandaag met de nieuwe coronamaatregelen hoe verregaande vrijheidsbeperkingen met een vingerknip kunnen doorgedruwd worden. Vervreemde burgers staan er bij en kijken er naar. En als liberalen moeten we hiervoor absoluut waakzaam over zijn. De band tussen burger en politiek moet dringend hersteld worden. Een eerste stap zou kunnen zijn om het parlement te herwaarderen, het parlementair debat herwaarderen, de volksvertegenwoordiging her-

waarderen. Philippe De Backer wordt in dit alles als een lichtpuntje beschouwd. Maar het is ironisch te moeten vaststellen dat de best presterende minister eigenlijk een politicus is die al afscheid had genomen van de politiek, die geen vrees meer moest koesteren voor de kiezer.”

Hardnekkige participatie

Er is dringend actie nodig, aldus de voorzitter: “België is een hardnekkige participatie waar een klein groepje politici alle belangrijke beslissingen nemen. Die participatie overvleugelt vaak onze administraties en is vooral bezig met de waan van de dag en de korte termijn. Dat is één van de grootste redenen waarom België niet voorbereid was op die coronacrisis. Dit onvermogen om zaken aan te pakken blijft niet beperkt tot corona. Ons land slaagt er al jaren niet meer in om de grote belangrijke dossiers op te lossen. Pensioenen, klimaat, onderwijs, begroting, allen smeken ze om daadkrachtig optreden. Het LVV pleit niet alleen voor een ontvetting van de staat, maar ook voor een herwaardering. Minder overheid, maar ook een betere overheid.”

Debat

Het debat, gemodereerd door VRT-journalist Ivan De Vadder, met als deelnemers Philippe De Backer, Herman Goossens (klinisch bioloog UAntwerpen) en Floor Lams (expert risicobeheer) belichtte alle aspecten die in het boek ‘En nu is het oorlog’ de revue passeren: welke lessen kunnen uit de covidcrisis worden getrokken; hebben we het covid-virus onderschat? (Herman Goossens is ervan overtuigd dat we van in het begin al veel wisten over het virus en wie wat anders zegt daar wordt hij boos op. Floor Lams vindt dat we te traag hebben gereageerd); hebben we in België wel de nodige structuren om een crisis pro-actief aan te pakken?; het gebrek aan materiaal om te testen en voldoende labo’s; de rol van de media en van de virologen als nieuwe BV’s (Herman Goossens: “het bijna obsessieel bezig zijn van de Vlaamse media met corona”). Philippe De Backer: “De Wetstraatpers bleef in haar ‘scooplogica’ zitten”. Conclusie: Philippe De Backer hoopte dat er met zijn lessen die hij uit de crisis heeft getrokken in de toekomst iets mee gebeurt. ■

Ivan De Vadder en Philippe De Backer.

De deelnemers aan het debat met uitgever Karl Drabbe (Ertsberg) uiterst rechts.

Signersessie.

Korting voor LVV-leden

Wie lid is van het LVV kan het boek van Philippe De Backer met een korting verkrijgen.

Surf naar <https://ertsberg.be/boek/en-nu-is-het-oorlog/> bestel het boek, en vermeld de code LVVOORLOG in het vak ‘kortingsbon’.

De volkswil bestaat niet en dreigt de vrijheid uit te hollen

door Egbert Lachaert, nationaal voorzitter van Open Vld

Elchardus maakt een correcte analyse over het onbehagen dat leeft bij vele mensen. Het gevoel dat ze geen grip hebben op de veranderende wereld, de onzekerheid en angst die dat met zich meebrengt. Niet alleen op vlak van onze economie die digitaal en globaler wordt, ook bijvoorbeeld inzake migratie of klimaatverandering. Elke mens is zoekende naar zijn of haar plaats en identiteit in onze samenleving.

Niet de vijand

Maar het liberalisme is niet de vijand, laat staan de oorzaak van deze wereldproblemen. Integendeel. Het heeft net overal ter wereld voor ongelooflijke sprongen voorwaarts gezorgd. Vandaag zijn er meer democratieën dan ooit. Vrijhandel heeft de welvaart en levensstandaard vergroot. Niet alleen bij ons, maar ook in de ontwikkelingslanden. Alle statistieken wijzen uit dat het nog nooit zo goed ging op vlak van geletterdheid, terugdringen van extreme armoede enzovoort. Liberalisme is ook niet de karikatuur die Elchardus er van wil maken. Onze ideologie draait helemaal niet om het recht van de

In zijn boek 'Reset' opent Mark Elchardus de aanval op het liberalisme (*). Dit moet plaatsruimen voor gemeenschapsdenken met de volkswil als hoogste goed. De liberale democratie is misschien imperfect en voor verbetering vatbaar, maar het is wel de enige vorm van democratie die mogelijk is en voor vooruitgang voor allen zorgt.

sterkste. Ze is er niet alleen voor 'the happy few'. Het liberalisme draait om de emancipatie en vooruitgang van het individu door ons negatieve en positieve vrijheid te schenken. Het liberalisme maakt daarbij geen onderscheid tussen mensen op basis van de dikte van de portefeuille, afkomst, gender, levensbeschouwing... Het liberalisme draait om kansen geven én grijpen. Zonder iemand achter te laten. Solidariteit met de ander is essentieel voor liberalen. Wie zijn geschiedenis kent, weet dat. Zo lagen liberalen mee aan de basis van de eerste socialezekerheidsstelsels eind 19de eeuw.

Elchardus' antwoord op het onbehagen, is gemeenschapsdenken en de volkswil centraal plaatsen. Communautaire systemen op basis van de 'volkswil' zijn uitgeprobeerd in het verleden en zijn allemaal geëindigd in bittere armoede, ongelijkheid, segregatie, zelfs genocide en oorlog. Want wat is die

Het liberalisme is niet de vijand, laat staan de oorzaak van de wereldproblemen. Integendeel. Het heeft net overal ter wereld voor ongelooflijke sprongen voorwaarts gezorgd. Vandaag zijn er meer democratieën dan ooit.

“Communaire gemeenschapsdenkers bij het Vlaams Belang en de N-VA watertanden. Voor hen is een economisch liberaal model ondergeschikt aan de creatie van een Vlaamse gemeenschap met een ‘pensée unique’.”

'volkswil'? Ze is onbestaande, er is alleen een samenleving van individuen met elk hun eigen mening, dromen en ambities die samen -vaak meerdere- identiteiten en een waarden-set delen. Deze 'volkswil' wordt in de praktijk nooit gedefinieerd door het volk, maar steeds door een autoritaire leider of elite aan de top. Kijk bijvoorbeeld naar Polen, waar de Eurosceptische regering beweert namens het volk te spreken, terwijl dat laatste uitgesproken pro-Europa is. De liberaal-democratische consensus uithollen ten voordele van de volkswil en communautair denken is gevaarlijk. Wat als de volkswil met een meerderheid beslist dat de islam of homoseksualiteit verboden moet worden? Dat hoeft geen science fiction te zijn. Zitten we daar op te wachten? Mensenrechten mogen we nooit onderschikken aan de volkswil.

Waardenset

Laten we de lessen uit de geschiedenis omarmen. Wat ons allen bindt als mensen, zijn de waarden van de Verlichting, de grondwettelijke burgerrechten, economische vrijheid, de liberaal democratische rechtsprincipes. Dat zijn de fundamentele spelregels die we delen en allen moeten aanvaarden om vreedzaam samen te leven. Dit terugdraaien zal enkel tot meer armoede, meer conflict en minder individuele vrijheid leiden.

Rechtsstaat

Wat moet er dan wél gebeuren om het onbehagen te keren? In plaats van de liberale democratie overboord te gooien, moeten we ze verbeteren. Dat kan door de spelregels van onze samenleving duidelijker te formuleren en af te dwingen. Door de rechtsstaat

te versterken. Door gelijke startkansen en non-discriminatie ook in daden te realiseren. Door de solidariteit met zij die het moeilijk hebben te behouden. Door onze economische vrijheid te versterken, want we hebben groei broodnodig om net die solidariteit te kunnen blijven garanderen. Elchardus heeft een punt dat de burgers meer impact moeten voelen van hun stem. Zeker in ons complex land. We moeten streven naar een eenvoudiger politiek stelsel, met minder niveaus en politici, minder 'overheid' en meer slagkracht. We willen burgers meer impact geven, bijvoorbeeld met een correctief referendum. Maar telkens met respect voor ieders individuele rechten.

Tot slot tonen de politieke reacties op het boek van Elchardus wel interessante breuklijnen aan. Communautaire gemeenschapsdenkers bij Vlaams Belang en N-VA water-tanden. Voor hen is een economisch liberaal model ondergeschikt aan de creatie van een Vlaamse gemeenschap met een 'pensée unique'. Liberalen gruwen daarvan. Omdat de vrijheid als mens in een dergelijke samenleving wordt beknot en ondergeschikt. Het befaamde citaat van Winston Churchill indachtig, moet de vrije en liberale democratie ons leidmotief blijven. In plaats van ze uit te hollen, moeten we ze verbeteren. En daar werken we aan. ■

Elchardus versus De Gucht

Op dinsdag 23 november programmeerden het Willemsfonds en het Liberaal Vlaams Verbond een buitengewoon boeiend debat tussen Open Vld-politicus Karel De Gucht en professor emeritus Sociologie (VUB) Mark Elchardus.

In zijn nieuw boek 'Reset' (zie het artikel van Open Vld-voorzitter Egbert Lachaert) verduidelijkt Mark Elchardus de aard en oorsprong van het verschil tussen gemeenschapsdenken en liberalisme. Het beschrijft hoe een reset mogelijk is, hoe democratie kan worden hersteld, hoe kan worden teruggekeerd naar een vreedzamer wereld met meer welvaart, welzijn en vooruitgang.

Volksbelang zal in een volgend nummer een verslag brengen van het debat. Meer info over het event op: <https://www.facebook.com/hetlvv/>

* Mark Elchardus, *Reset, over identiteit, gemeenschap en democratie*, Ertsberg, Aalter, 2021, 608 blz., 39,95 euro.

RWA NDA -EU

Consternatie in Straatsburg. Alweer een botsing tussen het enige rechtstreeks verkozen orgaan, het parlement, en de eigengereide Europese Commissie. Aanleiding was het standpunt van de Hoge Vertegenwoordiger voor Buitenlands Beleid, Josep Borrell, over de rechtsstaat in Rwanda. Na de veroordeling in een schertsproces van de ontvoerde Belgische onderdaan Paul Rusesabagina tot 25 jaar voor vermeende terreur, meende Borrell te moeten aanstippen dat de veroordeelde recht heeft op hoger beroep.

EP spijkert Rwanda aan de schandpaal

door Lukas De Vos

Dat was al ontkracht door een resolutie die door verkozenen van vier grote Belgische partijen (N-VA, CD&V, Open Vld en Vooruit) samen was ingediend. Tom Vandenkendelaere (EVP) sprak harde taal: “De EU moet alle schroom en terughoudendheid tegenover Rwanda afleggen. De strafmaat verergert nog het gedane onrecht. Wij eisen de onmiddellijke vrijlating en repatriëring van deze Belgische onderdaan”.

Ernstig

Het werd nog erger toen Europees Commissaris Stella Kyriakides voor Voedselveiligheid het standpunt van de afwezige Borrell losjes debiteerde: “We weten dat er twijfels bestaan over de rechtsgang, de bijstand van advocaten, de voorgelegde documenten, de voorbereidingstijd. Maar Rwanda heeft zich erg ingespannen om die euvels weg te werken. En vergeet toch niet dat er ernstige beschuldigingen tegen de beklagde zijn ingebracht. Heel wat bewijzen zijn gebeurd in samenwerking met de aanklagers in een lidstaat”. Lees: België.

Dat liet Kathleen Van Brempt (S&D) niet zomaar blauwblauw. “In februari namen we een eerste resolutie aan die de ontvoering van Rusesabagina en zijn foltering scherp veroordeelde. Nu is er overduidelijk een schijnproces gevoerd. Bekentenissen zijn af-

gedwongen zonder rechtsbijstand, hij mocht zijn eigen pleiters niet kiezen, de verdediging kon pas drie dagen voor het geding in Kigali het dossier van ruim 3.000 bladzijden inzien. Alle grondrechten zijn geschonden.” En zijn Belgische advocaat Vincent Lurquin werd half augustus zelfs uitgezeten.

Geen antwoorden

Niet alleen heeft Rusesabagina bij het uitbreken van de volkenmoord (1994) in zijn befaamde hotel ‘Mille Collines’ 1.268 mensenlevens gered, hij heeft niet alleen een Belgisch paspoort en een permanente verblijfsvergunning in de VS, hij hamerde ook op mensenrechten en vrije meningsuiting. Dat zat president Kagame erg hoog. Hij laat tegenstanders volgen met de Israëlische spionagesoftware Pegasus. Rusesabagina was eerder al in Brussel van de weg gereden, herhaaldelijk door inbrekers bezocht, en door een Burundese priester in de val gelokt en geblinddoekt afgevoerd met een omgekocht Grieks privévliegtuig. Het gezin van de Rwandees klaagt dat de “president van Europa”, Charles Michel, nooit antwoordde op vragen over zijn lot en gezondheidstoestand: Rusesabagina heeft als kankerpatiënt geneesmiddelen nodig en heeft ook een hartkwaal. Ondanks dit alles blijft de Unie ontwikkelingsgeld pompen in Rwanda. In juni 2020 maakte de EU de laatste schijf van 36,5 miljoen euro vrij voor het meerjarenplan VISION 2050, en zijn de gesprekken opgestart voor de periode 2021-2027. Tegelijk verscheen een kritisch jaarrapport over mensenrechten en

democratie. Daarin stelt de Unie dat journalisten niet vrijuit kunnen schrijven, ja tot zelfcensuur overgaan; dat het recht op vereniging stuit op een ambtelijke doolhof; dat de behandeling van gevangenen mensonteerend is; dat voorhechtenis onaanvaardbaar lang kan duren; dat er teveel onverklaarbare verdwijningen zijn.

Actie

Het overtuigde het Europees des te meer om actie te eisen. Rwanda overtreedt alle internationale en Afrikaanse rechtsregels (met name de Overeenkomst van Cotonou over de mensenrechten), en is daarom niet geschikt om de tweede ministeriële bijeenkomst tussen de Afrikaanse Unie en de EU over twee weken te organiseren. Eerst moet Rusesabagina onmiddellijk vrijkomen, desnoods op humanitaire gronden, betoogde Hilde Vautmans (Renew). Assita Kanko (ECR) vond dat de Belgische regering zich opvallend snel neer bij Rwandese weigering om consulaire bijstand te kunnen geven.

De stemming was een blaam voor Raad en Commissie: liefst 660 leden steunden de resolutie, amper twaalf leden onthielden zich (onder wie Frédérique Ries en Olivier Chastel, beiden MR, ongetwijfeld om Michel én justitiecommissaris Didier Reynders uit de wind te zetten), twee stemden tegen: Norbert Neusel (S&D) drukte allicht op het verkeerde knopje (hij gaf geen antwoord op mijn vragen), en de onvermijdelijke uiterst rechtse querulant Marcel de Graaff uit Nederland. Die had het allicht niet begrepen. ■

Is bescherming leefmilieu alleen maar een kost?

Toen de Vlaamse regering haar klimaatplan met het oog op de UN Klimaatconferentie van Glasgow bekendmaakte, werd de indruk gewekt dat alles alleen maar om kosten en uitgaven draaide. Logisch dat in zo'n verhaal het enthousiasme van het grote publiek, en zelfs de politici, om meer te doen dan wat strikt noodzakelijk is, niet erg groot was.

door Mark Bienstman
mbienstman@hotmail.com

Nochtans zou dit dossier, als het op een juiste en positieve manier wordt gecommuniceerd, wel tot versnelde actie kunnen en moeten aanzetten.

Paardenmest

Laten we even teruggaan in de tijd. Begin vorige eeuw berekenden wetenschappers in het Verenigd Koninkrijk, toen de heersende economische macht op onze planeet, dat Londen binnen een aantal jaren letterlijk en figuurlijk ten onder zou gaan aan de steeds maar toenemende hoeveelheid paardenmest die alle karren en andere vervoersmiddelen van die tijd produceerden. Maar slechts enkele jaren later was dit probleem "opgelost", om preciezer te zijn: verdwenen. Waar de wetenschappers geen rekening mee hadden gehouden, was de spectaculaire opmars van de auto en vrachtwagens: een decennium later liepen er in Londen quasi geen paarden meer en was het "afvalprobleem" dus ook letterlijk en figuurlijk van de baan. Daarmee willen we niet gezegd hebben dat de versnelde introductie van de auto een "schone" oplossing was, maar het

was in elk geval een werkbare en bruikbare oplossing.

En inderdaad: de karren- en koetsenmakers zijn verdwenen, evenals de smeden en paardenkwekers in de stad, maar in de plaats is een totaal nieuwe en veel grotere industriële sector ontstaan rond de auto en de vrachtwagen. Deze nieuwe sector heeft een "boost" gegeven aan de rest van de economische ontwikkeling. Dus in enkele sectoren waren er zeker verliezers, maar per saldo heeft de hele gemeenschap daardoor een enorme, nooit eerder geziene groei en bloei gekend.

Out of the box

Wie zegt dat onze wetenschappers, onze uitvinders en ingenieurs ook nu niet met een totaal "out of the box" oplossing kunnen komen voor de grote problemen waar wij nu mee kampen: CO₂-uitstoot; teveel stikstof en ammoniak; radioactief afval; enz. En -mogen we hopen- zullen deze oplossingen het probleem ook op een meer duurzame én blijvende manier oplossen. We hebben gezien en geleerd dat de lange termijn-effecten van de auto het "mest, en dus afvalprobleem" alleen maar tijdelijk verplaatst hebben.

Opdat zo'n constructieve doorbraak zou kunnen gebeuren, zijn er twee pistes te

bewandelen: enerzijds een positieve, met name het stimuleren van dergelijk wetenschappelijk en innovatief onderzoek, en anderzijds een negatieve, alle vervuilende en schadelijke uitstoot genererende activiteiten financieel zwaar penaliseren, dus het resoluut toepassen van het principe: "de vervuiler betaalt". Tot nu toe zitten er te veel anomalieën in het beleid: men blijft het gebruik van fossiele energie subsidiëren; men blijft activiteiten (o.m. in de landbouw) ondersteunen, die manifest bijdragen tot de versnelde opwarming van de aarde.

Juiste kompas

De markt is een schitterend instrument om de zaken in de goede richting te sturen, maar..., dan moet het kompas wel juist afgesteld worden, m.a.w., de prijzen en de kosten moeten een juiste weergave zijn van de "schade" die ze aan ons leefmilieu toebrengen. Nu zijn ze nog teveel het resultaat van efficiënt lobbywerk van voorbijgestreefde, conservatieve belangengroepen, die alleen maar willen bewaren wat – voor hen – ooit zo voordelig, lees winstgevend, was. Als de markt en de prijzen de juiste signalen uitzenden, zal voor de consument de kost van een proper, duurzaam en leefbaar milieu veel lager uitvallen dan wat we nu zien en vermoeden. ■

LVV-STUDIEDAG: 11 december - Gent

Naast de organisatie van debatten en lezingen heeft het LVV een lange traditie in de organisatie van studiedagen. Tijdens een LVV studiedag wordt tijdens een volledige dag dieper ingegaan op een specifiek thema door debatten, gesprekken, lezingen, enz.

Dit jaar vindt de LVV studiedag plaats op **11 december 2021 te Gent** (Lakenmetershuis, Vrijdagmarkt 24) met als onderwerp: **"Lokale politiek, all politics is local"**. Het lokale bestuursniveau is vaak onderbelicht. Nochtans is dit het niveau waar de burgers het meeste voeling mee en vertrouwen in hebben. De kloof tussen burgers en politiek is het smalst op dit niveau. De meeste burgemeesters en schepenen staan figuurlijk en soms ook letterlijk met hun voeten in de klei. Tijdens de Corona pandemie kwam het lokale niveau zowel positief (de succesvolle vaccinatiecampagne in Vlaanderen) als negatief (micromanagement van sommige burgemeesters) in het nieuws.

Het lokale bestuursniveau zal in de nabije toekomst heel wat verandering ondergaan, blijft ook niet gespaard van problemen en ondergaat een grondige transformatie: de interne staats Hervorming, bedacht door Open Vld-Vlaams minister van Binnenlands Bestuur Bart Somers, en de fusies van gemeenten zorgen lokaal voor een nieuwe dynamiek. Zal men in de nabije toekomst op voorhand een concreet programma voorleggen aan de kiezer?

Het LVV is er in geslaagd een boeiend en uitgebreid programma op te stellen met verschillende debatten waarin zowel politici, een adjunct-kabinetschef, academici en een directeur van de VVSG zullen aan deelnemen. De debatten worden gemodereerd door verschillende LVV-bestuursleden. We mogen ook minister Bart Somers verwelkomen, die een toespraak zal houden over zijn beleid omtrent lokale besturen.

Inschrijven

De deelnameprijs bedraagt **€25 voor LVV-leden en €40 voor niet-leden**. Hierin zijn inbegrepen: studiedag met vier debatten, ontbijt, broodjeslunch, koffiepauzes met versnaperingen en receptie met hapjes. Inschrijven kan via info@hetlrvv.be. Gelieve volgende zaken aan te geven: aantal personen, LVV-lid of niet. Het bedrag dient gestort te worden op de rekening van het LVV BE93 2900 5218 0967 met de vermelding 'LVV-congres 11/12' en uw naam.

Wij hopen u talrijk te mogen verwelkomen.
Het LVV bestuur.

PROGRAMMA:

09u00-10u00 **verwelcoming en ontbijt**

09u45 **welkomstwoord LVV-voorzitter**
Thibault Viaene

10u00-11u25 **gesprek met vier Open Vld-burgemeesters en schepenen over hun rol als lokaal bestuurder:**

- **Elsie Sierens** (burgemeester Destelbergen)
 - **Tania De Jonge** (burgemeester Ninove)
 - **Frederick Vandeput** (schepen Zonhoven)
 - **Arne Vandendriessche** (schepen Kortrijk)
- Moderator: Janna Bauters

11u30-12u45 **debat over pensioenen lokale besturen:**

- **Luc Janssens** (schepen Kapellen)
 - **Jan Leroy** (directeur VVSG)
- Moderator: Pieter Coene

12u45-13u45 **lunch**

13u45-14u05 **toespraak Bart Somers** over zijn beleid omtrent lokale besturen (gemeentefusies, lokale staats Hervorming, enz.)

14u05-15u15 **debat over de toekomst van de gemeenten** aansluitend op de toespraak van Bart Somers (fusies, problemen en uitdagingen gemeenten, enz.)

- **Bram Opsomer** (adjunct-kabinetschef Bart Somers)
 - **Filip De Rynck** (professor-emeritus UGent)
- Moderator: Pieter-Jan Van De Weghe

15u30-16u45 **debat over intercommunales:**

- **Christophe Peeters** (voorzitter gemeenteraad Gent)
 - **Joris Vandebroucke** (Kamerlid Vooruit, gemeenteraadslid Gent)
 - **Marie De Cock** (doctoraatsstudente UHasselt)
- Moderator: Maarten De Bousser

16u45-17u00 **kort slotwoord door de LVV-voorzitter**

17u00-19u00 **receptie met hapjes**